

TEXT:
Markéta Čepická
Daňhelová
Fotky z koželužen:
zdroj GMB Akash

Teče nám

Jeden pár kožených bot
=
25 000 litrů vody

do bot

Je docela zajímavé, kolik rčení a slovních spojení má čeština v souvislosti s botami. Jedno máme hned v titulku článku, v některých situacích nás bota tlačí, často také děláme boty, někdy do nich chceme prásknout, jindy věci známe jak svoje boty, někdy je máme toulavé, z některých čouhá sláma... Popřípadě tu ještě máme bačkory, občas něco stojí za jednu starou, nebo je dokonce můžeme natáhnout, popřípadě jimi zaklepat... A určitě také nemůžeme zapomenout na to, že se do něčeho můžeme pořádně about! A o tom právě je tento článek.

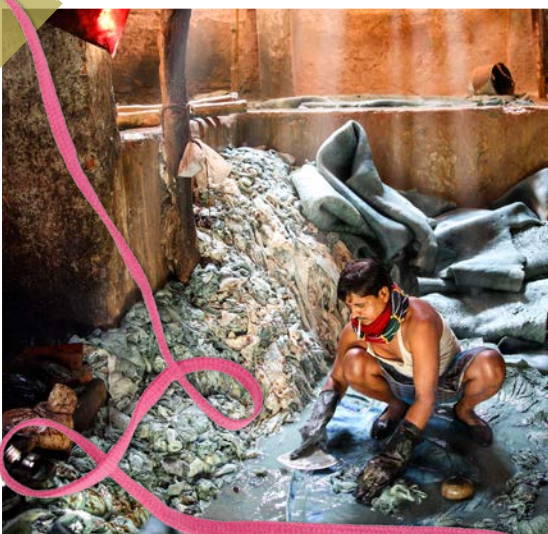
Odkud vede tkanička

Osobně jsem nikdy nebyla zrovna „botová“. (Došlo to tak daleko, že se na to moje sedmdesátiletá maminka nemohla dívat a občas mi nějaký pár bot koupí třeba k narozeninám. I letos pod stromečkem mě čekaly jedny kozačky... :-)) Tím pádem jsem se ani nijak zvlášť nezamýšlela nad původem svých bot. A tak, když jsem před časem zaznamenala kampaň „Obuj se do toho!“, řekla jsem si, že mohu udělat minimálně to, že o ní napíšu. Jde o českou verzi kampaně Change Your Shoes, možná vám neuniklo video s Annou Polívkovou, kterou tkanička nové boty zavede až do továrny kdesi Asii, kde botu v nevyhovujících podmínkách vyrábí velmi mladá dívka... Ano, většina bot na světě (celkem 87 %) se vyrábí v Asii, mnoho evropských obuvnických značek totiž zadává část nebo celou produkci do zemí, kde je to vyjde o dost levněji, kde se ale zároveň moc nekouká na dodržování důstojných pracovních podmínek.

Co na botě není vidět

- že pracovníci v asijských továrnách dostávají velmi nízké mzdy,
- že značná část práce probíhá i přímo v domácnostech a dělají ji zejména ženy a děti. Tímto výrobci ještě víc snižují své náklady,
- že v koželužnách bývají nebezpečné pracovní podmínky. Při zpracování kůže se běžně používají vysoce toxické či karcinogenní chemikálie. Pracovníci z toho trpí poškozením zraku, záněty kůže, kožními vředy nebo ještě vážnějšími chorobami,
- že i v továrnách na výrobu obuvi bývají zdravotní problémy pracovníků často spojeny s použitím toxických lepidel či s kontaminací vzduchu jedy vypařujícími se z kůže...

Co s tím? Nekupovat takové boty? Ale to pak lidé, kteří boty vyrábějí, přijdou o výdělek úplně. „Jde nám o systémovou změnu v celém obuvnickém průmyslu. Nevyzývá-

Z natáčení klipu ke kampani „Obuj se do toho!“
Zdroj: studio Družina/NaZemi

- V kampani **Change your shoes** spolupracuje 15 evropských organizací a 3 asijské. V ČR ji vede organizace NaZemi.
- V roce 2013 bylo na celém světě vyrobeno více než 22 miliard párů bot, což znamená tři páry bot ročně na každého člověka na zemi.
- Češi ročně průměrně utratí za boty 3 149 Kč.
- Většina spotřebitelů netuší téměř nic o tom, v jakých podmínkách dělníci a dělnice boty šijí nebo jestli nám při jejich nošení nehrozí nějaká zdravotní rizika. Ukazuje to průzkum ke kampani, který proběhl ve 20 evropských zemích.
- Od 1. května 2015 EU zakázala prodej kožených výrobků, které při kontaktu s kůží přesahují kritickou hranici toxického šestivazného chromu. Je to důležitý krok k ochraně evropských spotřebitelů před nebezpečnými koženými produkty. Nicméně tato legislativa nijak nechrání pracovníky v koželužnách a továrnách na boty.
- Na rozdíl od oděvního průmyslu nejsou problémy spojené s výrobou bot zatím příliš známé.

Fotky z koželužen v Hazaribagh (Dháka, Bangladéš), kde se zpracovává kůže na výrobu našich bot.

Platy zaměstnanců 2,5 €
Suroviny 10 €
Další výrobní náklady 3,5 €
Zisk výrobce 4 €

Značka 26 €

Doprava a daně 4 €
Distributor 5 €

Prodej 45 €

DPH 20 €

Zákazník zaplatí 120 €

Koukněte na:
www.nazemi.cz
www.obujsedotoho.cz
changeyourshoes.cantat.com
- kroková aplikace ke stažení

Rozbor ceny páru tenisek vyrobených v Indonésii

me k bojkotům, ale naopak jednáme s firmami, aby svoji praxi zlepšovaly a aby se to, jak se dnes dělí zisk z prodeje bot, změnilo k spravedlivějšímu nastavení. Věříme, že v konečném důsledku by boty vyrobené eticky nemusely být dražší – když se podíváte, jak se dělí mezi jednotlivé články výrobního řetězce to, co za boty zaplatíme, je zřejmé, že při přeuspořádání tohoto rozdělení by nemusely etičtější boty stát víc," říká k tomu Gabriela Štěpánková z neziskové organizace NaZemi, která se o českou kampaň stará.

V Pravém domácím už jsme o českých botách psali, možná si vzpomenete. V čísle 11/2014 jsme vám představili Ahinsa Shoes a Lukas Shoes, zmínili i Švienty, OttoLin, Die Booted nebo Botky sešívanky Jiřího Svatoše. Spolek NaZemi zmiňuje na svých stránkách boty, které se nevyrábí v Česku, zato udržitelným způsobem: Inkkas Czech nebo soleRebels, podobně i boty Ekin... Není samozřejmě reálné, že bychom se najednou všichni přezuli do českých nebo férových bot, můžeme o tom ale aspoň přemýšlet. Anebo udělat ještě o krok víc...

Kráčej až do Bruselu

Můžeme do toho šlápnout i jinak, třeba si stáhnout do mobilu aplikaci Change your Shoes. „Aplikace dává možnost připojit se ke společnému virtuálnímu pochodu na Brusel. Touto akcí vyzveme představitele EU, aby přijali jasná pravidla, která zajistí transparentnost v dodavatelském řetězci obuvnického průmyslu.

To představuje první krok, který může vést ke zlepšování podmínek při výrobě obuvi," vysvětluje koordinátor kampaně Petr Mareš z organizace NaZemi. Pomocí aplikace se spočítají vaše kroky a připočítají se ke společnému „pochodu“. Uděláte tak něco pro dobrou věc a ještě se u toho krásně projdete. Paráda... V Česku už si aplikaci stáhlo 2 085 lidí, kteří celkem odkráčeli 3 290 000 šlápějí. Celkové nahozené číslo za Evropu je 50 097 939 kroků, což je zatím zhruba 84 % z celkové štreky do Bruselu, kterou organizátoři stanovili na 59 000 000 kroků. Nejvíc zatím šlapou v Rakousku (20 431 521 kroků) a Španělsku (16 387 016 kroků), Česko (4 632 278 kroků) je aktuálně mezi všemi třetí nejlepší! Krokovat je možné až do března, petici v podobě nahozených kroků organizátoři na jaře odevzdají evropským politikům. Tak se do toho obujme, teče nám totiž do bot! :-)

Anna Polívková, herečka: „Můžeme být dál lhostejní, ale nemyslím, že můžeme být opravdu šťastní. Myslím, že západní společnost by se měla učit být smutná a empatická. Je to klišé, ale stačilo by tak málo. Jen aby se každý informoval o tom, co nosí, co jí a jaký to má vliv na celý svět, ale i na naše blízké okolí.“

Anebo je tu ještě jedna možnost a to – chodit bosky! :-)
Bosonohé chůze bude hlavní téma příštího čísla.

Fotogalerii českých nebo eticky vyráběných bot najdete na našem webu www.pravydomaci.cz v sekci „Přidáte si?“.

